

Universitätsbibliothek Paderborn

**Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis
Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev
De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo**

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

VI. Immutatio in Romanæ urbis administratione, post victoriam Pippini, & donationem Exarchatus. Vnà cum provinciis, Pippinus contulit Ecclesiæ Romanæ Patriciatus dignitatem & auctoritatem. ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-15591

ratoris nomine, Exarchi persolvebant. Ludovicus enim de iis pensionibus, censibus, & donationibus loquitur, conceptis verbis, quæ Reges Longobardorum à Tuscia & Ducatu Spoletano exigere soliti erant, quas à regio Longobardici regni ærario recidit, & Romana Ecclesia liberaliter dedit.

V. Latifundiorum & patrimoniorum capiones ab hæreticis Principibus profectæ non abalienarunt Pontificum animos quin Imperij majestatem colerent; ut patet ex epistola Gregorii III. ad Bonifacium, quæ data est imperante Domino piissimo Augusto Leone, imperij ejus anno vicecimotertio, sed & Constantino Imperatore ejus filio anno vicecimo. Stephanus quoque Patrius & Dux

Anastasius in vita
Zachariae.

Romanæ civitatis celebratur sub Gregorio III. & initis Zachariae. Hic Pontifex quatuor oppida, quæ à Romano Ducatu Longobardorum Rex Luitprandus avulserat, restitui impetravit, adjecto viginti annorum feedere. Ticinum profectus, iterum exorato Rege, infestas Longobardorum copias à finibus Ravennatum ab Eutychio Patrio & Exarcho rogatus avertit, atque duas partes territorij Cæsenatis à Longobardis invasæ reipublica restituendas obtinuit; tertia parte pignorisjure retenta, donec Legati redirent, quos Constantinopolim Rex Longobardorum miserat. Non potest liquidiū demonstrari retentam hac tempestate à Summis Pontificibus Imperij curam, & imperatorios magistratus Ravenna & Romæ rebus administrandis præfuisse; ita tamen ut spes omnis conservanda Italiae in summa Pontificis dignitate collata esset. Quare Zachariae iterum laborandum fuit adversus Rachim Regem Longobardorum, Romanæ provinciæ infestum; quem oratione sua exuit armis & sceptro, & ad monachicam vitam amplectendam impulit.

Hactenus foedera satis bene cesserant, & dignitatis pontificiæ ratio habita fuerat; cum etiam Aistulfus foedus in annos undecim pepigisset. Sed potentiori, belli causa non deseruerunt. Ravenna capta, Eutychio pullo, utantè dixi, Stephanus Pontifex à foedifrago Rege ipsaque Roma petitur. Nondum Romani deseruerant Imperatoris obsequium. Adebat missus Romam à Constantino Copronymo Ioannes Silentarius, cum literis ad Papam & Aistulfum. Legatum Ravennam adeuntem comitatur Paurus Diaconus, frater Stephani III. ut provinciarum restitutionem impetrat ab Aistulfo; sed frustra. Quare Stephanus suis quoque Legatis cum Imperatore, licet hæretico, summopere contendit ut valido

exercitu instructus quantocytus adventet ad tuendas Italæ provincias urbemque ipsam. Cùm autem nulla spes præsidij è Græcia supereret, unicum salutis subsidium Stephanus censuit Gallicanæ pietatis arma implorare. Cernens, inquit Anastasius, ab imperiali potentia nullum esse subveniendi auxilium; tunc decefforum exemplo, Regem Francorum suis literis ad auxilia mittenda sollicitavit. Huc usque Romana civitas, licet calamitatibus bellii vexata, imperium Constantini Copronymi agnovit.

V. I. Pippini de Aistulfo victoria, & colatus Romanæ Ecclesiæ Exarchatus, statum Romani Ducatus immutarunt. Si tabulæ foederis in Carisiaco id est à Stephano cum Pippino extarent, non esset laborandum de conditionibus, quas tamen ex evenitu colligere licet. Monui libri primi capite ultimo, à Stephano & Proceribus Romanis Patriciatum Romanum Pippino & ejus filiis collatum; ut vice versa Pippinus Stephano Exarchatum spopondit. Non opus est verborum circuitu. Pippinus non solum provincias Ravennæ subjectas, sed etiam omnem Exarchorum dignitatem & imperium Rothanæ sedi contulit; quod Romanæ quoque civitatis administrationem complectebatur, quæ summa jurisdictioni Exarchorum parebat. Pippinus quoque Patriciatum Romanum suscepit, id est, consortium imperij in Romana urbe & provincia. Quod in hac calamitate Romani liberum sibi esse putarunt, propter necessitatem defensionis, sine injuria Constantinopolitanorum, ut inferius dicetur. Itaque duobus in solidum Patriciis exinde Roma paruit. quod deinde continuatum est sub Imperatoribus Occidentis, ut statim dicam. Hac nova animadversione res alioqui obscura poterit illustrari. Quod quidem apertius erit ex quotidiano usu alienationum patrimonij regij; quibus saepissime redditus annui tantum & jurisdictione ordinaria transferuntur, sed aliquando etiam Ducis vel Comitis dignitas unâ cum imperio confertur. Hujus generis erat Pippini munificentia. Non enim solas provincias & civitates, sed solidam Exarchatus seu Patriciatus dignitatem contulit. Cujus rei testis est Hadrianus I. qui à Carolo postulavit ne Ravennianos vel Pentapolenses, ad se commeantes, sine pontificiis literis susciperet, & si qua de re conquererentur, ad judicium Romanæ sedis eos remitteret; ut integer & illibatus permanerer Patriciatus à Pippino collatus. Sed præstat integrum locum describere, ex quo id constabit quod proposui; & præterea quæ tunc esset Patriciatus significatio, nempe

Anastasius in vita
Stephani III. Secundum
jurisdictionem cre-
taream hanc Ro-
manam, vel sub-
iacentem ei capi-
tulare indigne-
ter afferat.
Anastasius in vita
Stephani III. Con-
tendit Romani
Ieonus Imperia-
tu Silentiarius, de-
fensus eitem fan-
tisimo Pontifici
regiam justificans
finalique & clia
ad hominem prædictis
Regi impi deculc
adversari an-
nexam justificans
ut Republica loca
ut Republica loca

summum imperium cum dignitate conjunctum. Sed quæsumus vestram regalem potentiam, nullam novitatem in holocaustum quod B. Petro sanctæ recordationis genitor vester ob tutus, & vestra excellentia amplius confirmavit, imponere satagat: quia, ut fatus estis, honor Patriciatus vestri à nobis irrefragabiliter conservatur, etiam & plus amplius honorificè honoratur. Simili modo ipse Patriciatus B. Petri fautoris vestri, tum à sancte recordationis Domino Pippino magno Rege genitore vestro in scriptis in integrō concessus, & à vobis amplius confirmatus, irrefragabili jure permaneat. Patricij dicti, illo seculo, & superioribus, qui provincias cum summa auctoritate sub Principium imperio administrabant. Hinc Narses Patricius in Italia, apud Iustinianum; Salomon Patricius Africæ, apud Victorem Tunnunensem; Priscus Patricius Orientis, apud Gregorium M. & alij apud auctores, quorum testimonia sunt notissima. Ejus generis fuit Patriciatus uterque Romani Pontificis & Regum Francorum. Communio hujus Patriciatus pater ex epistola Senatus populi Romani ad Pippinum, qua juxta Regis illius monita profitentur se fideles servos esse Romana Ecclesiæ & Pauli Papæ, quemadmodum se fideles Pippini inscribunt. Ex eo etiam manavit quod Paulus Papa ait Spoleratum Ducem ejusque Satrapas in fide B. Petri & Pippini sacramentum præbuisse.

VII. Itaque post ista tempora plenam in rebus civilibus administrationem Romæ Pontifices exercuerunt; nisi rebellionum motibus aliquando impedirentur. Vnde statim atque Hadrianus I. electus fuit, quosdam proceres exilio damnatos per tumultum revocavit in urbem, alios & carceribus dimisit, teste Anastasio. Deinde cùm de Sergij Secundicerij nece uliscenda ageretur, Primates Ecclesiæ, & judices militiæ, Hadrianum adierunt, enixè rogantes ut de reis quæstionem fieri decerneret. Quorum alij quidem erant adscripti clero, alij è laïco ordine, & inter ceteros Leontius Tribunus. Tunc, inquit Anastasius, prefatus sanctissimus Presul, precibus judicium univerisque populi Romani, iussit contradere antefatum Calulum Cubicularium & prenominatos Campanos Prefecto urbis, ut more homicidarum eos coram universo populo examinaret. Auctor verò nefandæ illius cædis Paulus Cubicularius, Ravennæ tantifacinoris pœnas lovit. Ceterum non dissimulandum est, Pontifices ea tempestate nondum ab Imperatorum maiestate colenda recessisse, & iisdem conditionibus cum illis egisse quas Exarchi & Patricij olim implebant. Id colligi-

tur ex eo quod Hadrianus pœnam capitatis à Paulo amoliri cupiens, illi exilium indixit, deportarique in Græciam iussit; sed plenam criminis indulgentiam, & deportationis locum, ab Imperatoribus postulavit: quamvis litera perlatae non fuerint, dolo Ravennatis Episcopi. Adscribi fecit suggestionem suam Constantino & Leoni Augustis magnisque Imperatoribus, inquit Anastasius, significans de ipsis Sergij cæci impia morte, atque deprecans eorum Imperiadem clementiam ad mendacitionem tanti reatus ipsum Paulum suscipi & in ipsis Grecia partibus in exilio mancipatum retincri precipierunt. Extat in Actis septimi Synodi ejusdem Hadriani epistola ad Constantimum & Irenem, qua illos tanquam dominos verbis quam submissis affatur; ut dubitari non possit quin supremum imperium Principum Constantinopolitanorum agnoscerent. Vnde patet ratio cur Pippino à Romanis collata fuerit sola Patriciatus dignitas, vicissimque Pippinus Stephano solum Patriciatum contulerit, non autem regium vel imperatorium nomen; quoniam, ut dixi, nondum Græcorum jugum omnino deposuerant; ideoque iisdem dignitatibus titulis utebantur quos Imperatores conferre solebant. Eadem ratione in donationibus Pippini, Romæ nulla mentio facta est; quia sine injury Imperij, ejus urbis proprietatem in Romanum Pontificem specialiter transcribere non poterat, quemadmodum ceteras Exarchatus provincias, quas jure belli à Longobardis eripuerat; invalidis ad ea bella sufficienda & recusantibus Græcis. Itaque satius visum est Patriciatus collato, imperium Exarchorum in ceteras provincias, & per consequentiam in Romanam civitatem, ejusque Ducatum, transferre; majestate Imperij Orientalis non omnino læsa. Hoc suum esse consilium Pippinus satis docuit iis literis quibus post collatum Exarchatum, Senatum Populūmque Romanum monuit ut constantiam fidei sua B. Petro & Paulo Pontifici demonstrarent. Præter eas probations quæ petuntur ex historia, Ludovicus Pius, in donationis instrumento, satis testatur ante sua tempora possessam à Pontificibus Romanam provinciam, non solum à Leone, cui concessam à Carolo vir doctissimus putavit, sed etiam ab aliis. Etenim Paschali I. qui Leonem exceperat, Concedo, inquit Ludovicus, per hoc pacatum confirmationis nostræ, sicut à predecessoribus vestris usque nunc in vestra potestate & ditione tenuistis & dispositis civitatem Romanam, cum Ducatu suo &c. et si non omnino anxiè de variis administrationis gradibus sollicitus fuerit.

X ij